

Briselē, 2022. gada 8. jūnijā
(OR. fr)

9874/22

Starpiestāžu lieta:
2021/0213(CNS)

FISC 127
ECOFIN 577
ENER 273
ENV 567
CLIMA 262

"A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	Priekšlikums – Padomes Direktīva, kas pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) – progresu ziņojums

Šīs piezīmes pielikumā izklāstītajā progresu ziņojumā ir sniegts prezidentvalsts viedoklis par pašreizējo stāvokli un progresu, kas 2022. gada pirmajā pusē panākts minētā priekšlikuma izskatīšanā.

Pēc Pastāvīgo pārstāvju komitejas 8. jūnija sanāksmes Ekonomikas un finanšu padome tiek aicināta kādā no nākamajām sanāksmēm kā darba kārtības "A" punktu pieņemt zināšanai prezidentvalsts progresu ziņojumu, kas izklāstīts šīs piezīmes pielikumā.

I. IEVADS

1. Komisija 2021. gada 14. jūlijā iesniedza priekšlikumu Padomes Direktīvai, kas pārkārto Savienības noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (pārstrādāta redakcija) ¹ (turpmāk tekstā – "END priekšlikums").
2. END priekšlikums ir daļa no paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" ², kuras nolūks ir īstenot vērīnīgus ES mērķus, kas paredz līdz 2030. gadam samazināt emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Šī pasākumu pakete sastāv no savstarpēji saistītu priekšlikumu kopuma, ar kuriem tiecas sasniegt vienu un to pašu mērķi – nodrošināt taisnīgu, konkurētspējīgu un zaļu pārkārtošanos līdz 2030. gadam un vēl tālākā perspektīvā. Paketē ir aptvertas dažādas rīcībpolitikas jomas un ekonomikas nozares: klimats, enerģētika un degviela, transports, ēkas, zemes izmantošana un mežkopība.
3. END priekšlikuma mērķi ir šādi:
 - a) Eiropas zaļā kursa kontekstā nodrošināt pielāgotu satvaru, kas palīdzētu sasniegt 2030. gadam izvirzītos Savienības mērķus un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Tas nozīmētu nodokļu uzlikšanas energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņošanu ar ES enerģētikas, vides un klimata politiku, tādējādi arī veicinot ES centienus samazināt emisijas;
 - b) nodrošināt satvaru, kas saglabā un uzlabo ES iekšējo tirgu, atjauninot ar nodokli apliekamo energoproduktu tvērumu un likmju struktūru, kā arī racionalizējot to, kā dalībvalstis izmanto atbrīvojumus no nodokļiem un nodokļu samazinājumus; un
 - c) saglabāt spēju radīt dalībvalstu budžetu ieņēmumus.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Komisija uzskata, ka šos mērķus varētu sasniegt, pārejot no apjomā balstītiem nodokļiem uz enerģijas saturā balstītiem nodokļiem, nosakot likmju sarindojumu atbilstoši to vidiskajiem sniegumiem un ierobežojot stimulus fosilā kurināmā izmantošanai. Saskaņā ar minēto sarindojumu tradicionālajiem fosilajiem kurināmajiem, piemēram, gāzei un benzīnam, tiktu uzlikta augstākā nodokļa likme un elektroenerģijai – zemākā nodokļa likme.
5. 2019. gada 11. septembrī Komisija publicēja ziņojumu ³ par END izvērtējumu, uzsverot, ka pašreizējie noteikumi neveicina jauno tiesisko regulējumu un ES stratēģiskos mērķus klimata un enerģētikas jomā. *ECOFIN* padome 2019. gada 5. decembrī apstiprināja secinājumus par ES enerģijas nodokļu sistēmu ⁴, uzsverot, ka enerģijas nodokļu saskaņošanai – ar END starpniecību – ir būtiska nozīme iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanā. Padome arī pauda atbalstu tādu enerģijas nodokļu tiesiskā regulējuma atjaunināšanai, kas palīdz sasniegt plašākus ES politikas mērķus ekonomikas un vides jomā. Secinājumos Komisija tika aicināta nodrošināt, ka priekšlikumi ir pilnībā izvērtēti, ņemot vērā to ekonomiskās, sociālās un vidiskās izmaksas un ieguvumus. Lai sagatavotu END priekšlikumu, Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanu. ⁵

³ 12153/19.

⁴ 14608/19.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12227-Revision-of-the-Energy-Tax-Directive/public-consultation_lv

II. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

6. Nodokļu jautājumu darba grupas (Augsta līmeņa darba grupa – ALDG) 2021. gada 20. un 21. jūlija neformālajā sanāksmē, kas bija veltīta temam "Turpmākie izaicinājumi nodokļu jomā", darba sesijā "Zaļā kursa nodokļu aspekti" delegācijas jau varēja paust savus provizoriskos viedokļus par nodokļu lomu pārejā uz zaļo ekonomiku. Komisija 2021. gada 22. jūlijā iesniedza END priekšlikumu Pastāvīgo pārstāvju komitejā (II).
7. Nodokļu jautājumu darba grupā (netiešie nodokļi – akcīzes nodokļi/enerģijas nodokļi) 2021. gada 9. septembrī tika sāktas tehniskās diskusijas. Šajā sanāksmē Komisija iepazīstināja gan ar priekšlikumu, gan ar ietekmes novērtējumu.
8. ALDG 2021. gada 23. septembra sanāksmē prezidentvalsts Slovēnija informēja delegācijas par pašreizējo stāvokli, plānoto darbu un tās nodomu savu pilnvaru laikā panākt pēc iespējas lielāku progresu attiecībā uz šo dosjē.
9. Priekšlikuma tehniskā izskatīšana, analizējot katru pantu, Nodokļu jautājumu darba grupā (netiešie nodokļi – akcīzes nodokļi / enerģijas nodokļi) turpinājās 2021. gada 6. un 20. oktobrī un 15. un 24. novembrī. Pirmais visu pantu analizēšanas posms tika pabeigts 2021. gada 24. novembrī.
10. Tika uzdoti diezgan daudzi jautājumi par dažādiem priekšlikuma aspektiem, piemēram, par pāreju no apjomā balstītiem nodokļiem uz enerģijas saturā balstītiem nodokļiem, likmju sarindojuma ieviešanu atbilstoši to vidiskajiem sniegumiem, jaunu produktu aplikšanu ar nodokļiem, minimālo likmju indeksāciju, režīmu attiecībā uz aviācijas un jūrlietu nozari, kā arī saiknēm ar citiem paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" dosjē.

11. ALDG 2021. gada 25. novembra sanāksmē prezidentvalsts Slovēnija informēja delegācijas par darba rezultātiem un progresu, kas gūts saistībā ar dosjē, tostarp saistībā ar paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %". *ECOFIN* padome 2021. gada 7. decembrī kā darba kārtības "A" punktu pieņēma zināšanai prezidentvalsts progresa ziņojumu par *ECOFIN* padomes izskatītajiem paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" priekšlikumiem, tostarp END priekšlikumu.⁶
12. Darba grupas nodokļu jautājumos (Augsta līmeņa darba grupa) 2022. gada 6. janvāra sanāksmē prezidentvalsts Francija apstiprināja savu apņemšanos virzīt šo svarīgo dosjē uz priekšu, lai nodrošinātu vienotu izpratni par teksta projekta tehniskajiem noteikumiem un tā ietekmi uz nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai pārejas perioda beigās. Nodokļu jautājumu darba grupas sanāksmes Francijas prezidentūras laikā notika 2022. gada 10. janvārī, 11. februārī, 10. martā, 8. aprīlī, 2. maijā un 1. jūnijā.
13. Analīze aptvēra visu priekšlikumu, un darbs tika sadalīts šādos četros tematiskajos blokos: 1) ar nodokli apliekamo produktu klāsts un pieeja, kas saistīta ar enerģijas saturu, likmju struktūra pārejas perioda beigās, atjaunīgā enerģija; 2) minimālie nodokļu līmeņi un nodokļu kategoriju saturs, likmju struktūra 2023. gadā, pārejas periodi un indeksācija; 3) valsts atbalsts un transports; 4) rūpniecība, lauksaimniecība, zivsaimniecība un mājsaimniecības. Pamatojoties uz detalizētu viedokļu apmaiņu darba grupā, prezidentvalsts Francija delegācijām iesniedza daļēja kompromisa tekstus par pirmajiem diviem blokiem.

⁶ 14574/21.

14. Prezidentvalsts Francija darba grupai iesniedza informatīvas piezīmes, kā arī tehniskas piezīmes par katru konkrētu tematu. Šīs piezīmes pirms sanāksmēm tika izsūtītas delegātiem, lai iepazīstinātu ar prezidentvalsts veikto noteikumu analīzi, veicinātu diskusijas un apkopotu dalībvalstu nostājas, kas kalpo par pamatu, lai izstrādātu kompromisu projektus par pirmajiem diviem blokiem. Viedokļu apmaiņa ļāva delegācijām labāk izprast priekšlikuma noteikumus un to, kā tas darbosies praksē. Ir panākts arī jūtams progress ar priekšlikumu saistīto problēmjautājumu izpratnē, jo īpaši, ciktāl ir runa par šādiem aspektiem: ar nodokli apliekamo produktu klāsts, saikne ar horizontālajiem noteikumiem akcīzes nodokļa jomā (Padomes Direktīva 2020/262 (2019. gada 19. decembris)), produktu nodokļu kategoriju saturs un tā atjaunināšana, uz enerģijas saturu balstītās pieejas praktiskā ietekme, jo īpaši saistībā ar nodokļu uzlikšanu jauktiem produktiem, pārejas perioda darbības joma un minimālo likmju indeksācija. Prezidentvalsts Francija ir centusies nodrošināt lielāku saskaņotību – jo īpaši attiecībā uz definīcijām un robežvērtībām – ar citām direktīvām, kuras saistītas ar enerģētiku, jo īpaši ar šādām direktīvām, kas pašlaik tiek pārskatītas: Direktīvu 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu un Direktīvu 2012/27 (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti. Saikne starp direktīvu un valsts atbalsta noteikumiem ir sīkāk apspriesta arī ar Komisijas dienestiem.
15. Pamatojoties uz diskusijām, kas līdz šim notikušas par END priekšlikumu, prezidentvalsts Francija uzskata, ka, lai gan END priekšlikuma mērķi netiek apstrīdēti, dalībvalstis piešķir nozīmi tam, lai tiktu saglabāta ES konkurētspēja un izskatīta gaidāmās END ietekme uz mājāsaimniecībām, konkrētām darbības nozarēm un ekonomiku kopumā.
16. Prezidentvalsts Francija pauž gandarījumu par dalībvalstu pausto interesi padziļināt diskusijas par šo priekšlikumu un uzskata, ka, ņemot vērā priekšlikuma sarežģītību, Nodokļu jautājumu darba grupā būs vajadzīgas turpmākas tehniskas diskusijas, jo delegācijām būtu jāstrādā pie iespējamiem kompromisa risinājumiem attiecībā uz plašu jautājumu loku.

17. Šajā nolūkā būs lietderīgi padziļināti pievērsties šādiem aspektiem:
- a) nodokļu kategoriju un minimālo nodokļu līmeņu noteikšana, cita starpā arī iespēja konkrētiem produktiem (piemēram, gāzei un sašķidrinātai naftas gāzei (LPG)) piemērot atkāpes režīmu;
 - b) jauno noteikumu par produktu kategoriju sarindojumu un par "vienādu nodokļu līmeni" vienā un tajā pašā produktu kategorijā īstenošana, cita starpā arī ierosinājums atcelt iespēju diferencēt nodokļa likmi gāzei, kas paredzēta komerciālai izmantošanai autotransportā;
 - c) jaunu noteikumu ieviešanas temps un temps, kādā tiek atcelti atbrīvojumi attiecībā uz aviācijas un jūrniecības nozarēm, tostarp zivsaimniecības nozari, un šīm nozarēm piemērojamās minimālās likmes;
 - d) režīms attiecībā uz jauktiem produktiem, jo īpaši to enerģijas satura mērīšana;
 - e) mijiedarbība starp valsts atbalsta noteikumiem (jo īpaši Vispārējo grupu atbrīvojuma regulu, kas pašlaik tiek pārskatīta) un gaidāmo END;
 - f) saiknes ar citiem paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" dosjē, jo īpaši Atjaunojamo energoresursu direktīvu un Energoefektivitātes direktīvu, it sevišķi kā atsauce to energoproduktu identificēšanai, kas ietilpst END darbības jomā;
 - g) tas, cik lielā mērā direktīvas darbības jomā ir iekļauti jauni produkti.
18. Prezidentvalsts Francija atzīmē, ka dalībvalstis ir apņēmušās turpināt darbu, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu. Tomēr šajā posmā ir pārāgri izteikt galīgas piezīmes par iespējamās kompromisa vienošanās saturu saistībā ar Padomes vispārēju pieeju šim leģislatīvajam dosjē.
19. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu pieņēma 2022. gada 20. janvārī ⁷, savukārt Reģionu komiteja – 2022. gada 27. aprīlī ⁸. Tiek gaidīts Eiropas Parlamenta atzinums.

⁷ 5615/22.

⁸ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-lv.docx/content>

III. NOBEIGUMS

20. Šajā sakarā prezidentvalsts Francija aicina Padomi ņemt vērā šo ziņojumu, lai panāktu turpmāku progresu saistībā ar šo dosjē un lai savā darbā balstītos uz līdz šim gūto progresu.
-